

SECOLUL XXI: RĂZBOI SAU DIPLOMAȚIE? (PRIN PRISMA ANALIZEI CONFLICTULUI MILITAR DIN UCRAINA)

Radj CĂRBUNE

Universitatea de Studii Politice și Economice Europene „C. Stere”
Chișinău, Republica Moldova

Autorul corespondent: Radj Cărbune, email: radjcarbune@gmail.com

THE 21ST CENTURY: WAR OR DIPLOMACY? (THROUGH THE PRISM OF ANALYSIS THE MILITARY CONFLICT IN UKRAINE)

Abstract: *Conflicts (armed) remain, one of the most important factors of instability in the contemporary world. The end of the Cold War, the break-up of the Soviet Union, and the intensification of globalization have brought about changes in almost every sphere of domestic and foreign political life. Conflicts have shared the same fate.*

Keywords: *war, peace, conflict, collaboration, strategy, system, international organizations.*

Adnotare: *Conflictele (armate) rămân și în continuare, unul dintre cei mai importanți factori de instabilitate în lumea contemporană. Sfârșitul "Războiului Rece", destrămarea Uniunii Sovietice, amplificarea proceselor de globalizare au generat schimbări aproape în toate sferile vieții politice interne și externe. Conflictele au împărțit aceeași soartă.*

Cuvinte cheie: *război, pace, conflict, colaborare, strategie, system, organizații internaționale.*

În contextul evenimentelor de ultima oră, situația tensionată din Ucraina, țin să menționez că este una incomodă nu doar pentru această țară, dar și pentru toți vecinii apropiați și cei îndepărtați. Tensiunile și războiul vor lua amploare și se vor extinde la sigur, din păcate. Federația Rusă o să merga mult mai departe decât ni se pare acum la acest moment, chiar din primele zile de lupte.

Timp de patru secole istoria ne arată că la începutul fiecăruia au loc războaie.

Sec. XVIII – Războiul Ruso-Turc (1710-1711) a izbucnit ca și consecință a înfrângerii Suediei de către Imperiul Rus în Bătălia de la Poltava.

Sec. XIX - Războiul Ruso-Turc (1806-1812) un conflict armat din lunga serie de războaie dintre Imperiul Rus și Otoman. Tot în această perioadă Războiul din 1812-1815 conflict dintre Statele Unite și Regatul Unit, fiecare cu aliații săi (în SUA și Canada este considerat război de sine stătător).

Sec. XX – Primul Război Mondial (1914-1918), conflict militar de dimensiuni mondiale. Război global declanșat în Europa.

Sec. XXI – 24 februarie 2022 (ora 04.45, trupele armatei ruse au inițiat mai multe atacuri asupra orașelor de frontieră, orașelor-port și capitalei Kiev).

Teoria ciclurilor lungi, sau istoria se repetă. Patru secole cu același început.

S-ar părea că suntem în era tehnologiilor informaționale, nanotehnologii, lumea se dezvoltă, valorile se modifică, sunt în creștere de la an la an, doar că pentru ruși important a rămas, ca și întotdeauna, extinderea, acapararea și dominarea cât mai multor teritorii. Secolul XXI nu ar trebui să devină, ca și cele anterioare unul al intervențiilor armate directe. Dar, din păcate, ambițiile și pretențiile teritoriale ale Federației Ruse de azi, nu s-au schimbat deloc (din secol al III-lea și al VIII-lea e.n. atunci când apar slavii răsăriteni ca și grup identificabil în Europa). Istoria ne arată că de la Marele Cnezat al Moscovei până la Republica Sovietică Federativă Socialistă Rusă și mai apoi, Federația Rusă, această entitate teritorial-administrativă și-a întins mult granițele doar prin cuceriri, anexări și explorări, transformându-se într-un stat hegemon. Regulile sistemului internațional pot fi stabilite nu doar de un actor internațional. Sistemul actual internațional este unul complex, cu implicări, acțiuni și interacțiuni multilaterale. Secolele XX și XXI sunt considerate a fi secolele organizațiilor internaționale care prin intermediul acestora unesc, dezvoltă și susțin comunitatea internațională.

Acțiunile Federației Ruse de astăzi, pot fi considerate unilaterale, ceea ce explică că într-un sistem multipolar, acestea sunt abuzive. Statul care abuzează de potențialul său militar, în faza finală are șansa de a fi divizat. În istorie nu au existat state sau imperii veșnice, toate s-au transformat, au dispărut, sau...

Noțiunile de război, conflict, diferend, criză, ar trebui înlocuite cu altele: negocieri, diplomatie, cooperare, colaborare. În contextul acestor evenimente, comunitatea internațională, prin intermediul instituțiilor internaționale și a statelor cu o poziție diplomatică, pacificatoare, ar trebui să se implice nu doar indirect, prin declarații oficiale, dar și direct prin participarea concretă prin acele acțiuni și sancțiuni despre care doar se vorbește. Este imposibil ca Ucraina, de una singură să facă față acestei intervenții militare joshnice din partea Federației Ruse. Ne dorim mult de tot ca acest proces multicausal să nu se extindă, să nu ne trezim mâine cu o escaladare rapidă a acestuia.

Conflictele (armate) rămân și în continuare, unul dintre cei mai importanți factori de instabilitate în lumea contemporană. Sfârșitul "Războiului Rece", destrămarea Uniunii Sovietice, amplificarea proceselor de globalizare au generat schimbări aproape în toate sferele vieții politice interne și externe. Conflictele au împărțit aceeași soartă. Într-adevăr, schimbările cardinale la sfârșitul secolului XX – începutul secolului XXI, condiționate de sporirea numărului actorilor relațiilor internaționale și schimbările la nivel calitativ – implicarea actorilor ne-guvernamentali, precum organizațiile ne-guvernamentale, diverse mișcări, corporații transnaționale, regiunile politice ale unor state, mijloacele de informare în masă, „surparea” suveranității statale, și în general – erodarea sistemului de pace de la Westfalia (1648, Războiul de Treizeci de Ani) au contribuit la transformarea conflictelor în timp. Conflictele implică tot mai mulți actori direcți și indirecți. Ele au devenit greu controlabile, iar comportamentul părților implicate și rezultatele – greu previzibile.

Se crează impresia că contemporanietatea nu poate implementa în practica politică internațională pârgurile diplomatice, sau poate nu se dorește? Istoria arată că mai devreme sau mai târziu, agresiunile și agresorii sunt pedepsiți și lipsiți de orice replică.

Astăzi, liderii politici ai statelor din nucleu (state dezvoltate) își crează propriile teorii ale conflictelor, cu toate că conflictul reflectă existența unor manifestări complet diferite, care sunt supuse unor principii diferite. Care sunt totuși interesele Federației Ruse în Ucraina? Poziția geostrategică și geopolitică a Ucrainei este extrem de importantă pentru extinderea perimetrului de Securitate a Rusiei. Drept obiectiv al FR este de a-și reface dominația în fostele republici ale

URSS (Republica Moldova (Transnistria) 1992, Georgia (Osetia de Sud și Abhazia 2008, Ucraina (Crimeea, Donetsk, Luhansk) 2014, Ucraina 2022). Rușii nu se vor limita doar cu aceste intervenții, tocmai de aceea comunitatea internațională prin diverse metode și mijloace ar trebui să găsească soluții întru stoparea extinderii și intervenției ruse.

Referințe bibliografice:

1. LIVE Război în Ucraina: Crucișătorul Moskva s-a scufundat; Zelenski acuză Germania și Ungaria că plătesc petrolul rusesc cu bani pătați de sânge / Rusia amenință că va duce arme nucleare la Marea Baltică [Citat 15.04.22] Disponibil: <https://www.hotnews.ro/stiri-razboi-ucraina-25496962-live-razboi-ucraina-ziua-50-rusia-ameninta-atacuri-asupra-kievului-nu-pana-acum-ucraina-neaga-pretinsa-capitulare-mariupol-biden-anunta-nou-ajutor-militar-masiv-pentru-ucraina.html>
2. Cărbune R. *Slavă Ucrainei! Eroilor Slavă!* [Citat 12.04.22] Disponibil: <https://radjcarbune.wordpress.com/2022/02/25/slava-ucrainei-eroilor-slava/>
3. Consiliul European, Consiliul Uniunii Europene. *Răspunsul UE la invadarea Ucrainei de către Rusia.* [Citat 13.04.22] Disponibil: <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/eu-response-ukraine-invasion/>
4. *Război în Ucraina. Rusia nu va suspenda luptele în timpul negocierilor de pace.* [Citat 11.04.22] Disponibil: <https://moldova.europalibera.org/a/r%C4%83zboi-%C3%AEn-ucraina-armata-rus%C4%83-se-regrupeaz%C4%83/31796540.html>